

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius, tel. (8 5) 213 5166, faks. (8 5) 213 5270, el. p. info@vert.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188706554

Pagal adresatų sąrašą

Nr. R2-

DĖL TARPZONINIO PRALAUDUMO APSKAIČIAVIMO, NUSTATYMO IR PASKIRSTYMO SU RUSIJA NUOSTATŲ, SĄLYGŲ IR METODIKOS VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 13 punktu, tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus pateiktas perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles.

AB „Litgrid“ 2020 m. rugsėjo 25 d. raštu Nr. SD-2797 informavo Tarybą, kad Baltijos šalių perdavimo sistemos operatoriai parengė ir viešajai konsultacijai nuo 2020 m. rugsėjo 25 d. iki 2020 m. spalio 2 d. paskelbė Tarpzoninio pralaidumo apskaičiavimo, nustatymo ir paskirstymo su Rusija nuostatų, sąlygų ir metodikos projektą¹ (toliau – Metodikos projektas).

Taryba, pagal kompetenciją įvertinusi Metodikos projektą, 2020 m. spalio 2 d. raštu Nr. R2-(RPS)-5306 pateikė šias pastabas:

1. Lietuvos elektros energijos sistemos balansas turėtų būti nenaudojamas komercinio Latvijos ir Rusijos pralaidumo skaičiavimuose.

2. Proporcinis technine elektros jungčių galia paremtas Metodikos projekto 8.6 papunktyje taikomo 0,62 koef. suskaičiavimo principas neatsižvelgia į fizinių elektros srautų pasiskirstymą per Baltijos šalių jungtis su Rusija ir Baltarusija, todėl, Tarybos manymu, turėtų būti pateikiamas fizinių ir komercinių srautų (techninių jungčių panaudojimo) modeliavimas po Astravo AE paleidimo.

3. Metodikos projektas turi įsigalioti kartu su įgyvendinta efektyvia kilmės sertifikatų sistema.

AB „Litgrid“ 2020 m. spalio 9 d. raštu Nr. 20SD-2908 pateikė atnaujintą Metodikos projektą² Tarybos tvirtinimui.

Taryba, įvertinusi tai, kad AB „Litgrid“ nepateikė Tarybos 2020 m. spalio 2 d. raštu Nr. R2-(RPS)-5306 prašomo fizinių ir komercinių srautų modeliavimo po Astravo AE paleidimo, Tarybos 2020 m. spalio 14 d. raštu Nr. R2-(RPS)-5491 pakartotinai paprašė pateikti šią informaciją, kuri būtina Tarybai pagal kompetenciją vertinant Metodikos projektą. Atkreiptinas dėmesys, kad viešosios konsultacijos metu rinkos dalyviai taip pat nurodė, kad vertinant Metodikos projektą nėra aišku, kokie yra Baltijos šalių jungčių maksimalūs techniniai pralaidumai (angl. *Total Transfer Capacity, TTC*) ir komerciniai pralaidumai (angl. *Net Transfer Capacity, NTC*) su trečiosiomis

---

² Metodikos projektas ir viešosios konsultacijos metu gautų pastabų vertinimas skelbiamas: <https://www.litgrid.eu/index.php/naujienos/naujienos/skelbiamas-tarpzoninio-pralaidumu-apskaičiavimo-nustatymo-ir-paskirstymo-su-rusija-nuostatu-salygu-ir-metodikos-projektas/31311>

šalimis, nepateikta informacija apie prognozuojamus pralaidumus po Astravo AE paleidimo, rinkos dalyviai išreiškė abejonių dėl Metodikos projekto suderinamumo su Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymu bei buvo pateiktas siūlymas surengti viešą Metodikos projekto pristatymą rinkos dalyviams. Todėl Taryba paragino AB „Litgrid“ tęsti viešojo konsultavimosi procedūras – paskelbti Metodikos projektą ir gautas pastabas viešai, taip pat kartu su Latvijos ir Estijos perdavimo sistemos operatoriais surengti viešą pristatymą suinteresuotųjų šalių ir elektros rinkos dalyviams, kurio metu būtų galima pristatyti ir paaiškinti Metodikos projektą bei numatomus pakeitimus.

AB „Litgrid“ 2020 m. spalio 21 d. organizavo Elektros rinkos komiteto posėdį, kuriame suinteresuotoms institucijoms ir rinkos dalyviams pristatė Metodikos projekto bendruosius principus, fizinių srautų modeliavimo situaciją po Astravo AE paleidimo, elektros energijos komercinių mainų modeliavimo rezultatus po Astravo AE paleidimo bei kilmės garantijų sistemos projektą importuotai elektros energijai iš Rusijos.

Taryba 2020 m. spalio 22 d. gavo AB „Litgrid“ 2020 m. spalio 22 d. raštu Nr. 20SD-3023 pateiktus fizinių ir komercinių srautų modeliavimo rezultatus po Astravo AE paleidimo, kurie buvo pristatyti ir AB „Litgrid“ 2020 m. spalio 21 d. organizuoto Elektros rinkos komiteto posėdžio metu. Taip pat Taryba 2020 m. spalio 22 d. gavo Latvijos perdavimo sistemos operatoriaus „Augstsprieguma tīkls“ 2020 m. spalio 22 d. raštu Nr. 2.5/2020/3824 pateiktus fizinių ir komercinių srautų modeliavimo rezultatus ir „Augstsprieguma tīkls“ informavo Tarybą, kad 2020 m. spalio 23 d. pristatė³ Metodikos projektą Latvijos elektros energijos rinkos dalyviams.

AB „Litgrid“ 2020 m. spalio 9 d. rašte Nr. 20SD-2908 nurodoma, kad Metodikos projekte nustatomos būtinos pralaidumų apskaičiavimo, nustatymo ir paskirstymo sąlygos su Rusija, įvertinant ir nacionalinėje teisėje įtvirtintus reikalavimus bei vadovaujantis Baltijos Ministrų Tarybos vyresniųjų energetikos pareigūnų komiteto susitikimo sprendimais.

Metodikos projekte, lyginant su šiuo metu galiojančiomis Tarybos 2018 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. O3E-452 „Dėl Tarptautinio pralaidumo skaičiavimo, skyrimo ir paskirstymo su trečiosiomis šalimis sąlygų, nuostatų ir metodikos patvirtinimo“ patvirtintomis Tarptautinio pralaidumo skaičiavimo, skyrimo ir paskirstymo su trečiosiomis šalimis sąlygomis, nuostatomis ir metodika, numatyti šie esminiai pakeitimai:

1. Pralaidumas prekybai iš Rusijos į Latviją skaičiuojamas pagal Metodikos projekto 8 skyriuje nurodytus pralaidumų skaičiavimo principus, t. y. vertinami Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Kaliningrado srities elektros sistemų balansų duomenys bei įtraukiamas maksimalų pralaidumą ribojantis dydis – Estijos ir Rusijos tarpvalstybinės jungties grynasis pralaidumas (NTC_{EE-RU}).

2. Metodikos projekto 8.6 papunktyje naudojamoje formulėje taikomas 0,62 sumažinimo koeficientas, kuris nustatytas kaip Latvijos ir Estijos tarpvalstybinių jungčių su Rusija maksimalaus pralaidumo (TTC) sumos proporcija su Lietuvos, Latvijos ir Estijos tarpvalstybinių jungčių su Rusija ir Baltarusija maksimalaus pralaidumo (TTC) suma (išskyrus Kaliningrado sritį).

3. Metodikos projekto 1.5 papunktis numato, kad iš Rusijos Federacijos į Latvijos Respubliką importuojama elektros energija turi turėti patvirtintą elektros energijos kilmės garantiją, įrodančią,

---

³ <https://ast.lv/lv/events/elektroenergijas-tirgotaju-informativa-seminara-prezentacijas>

jog importuojama elektros energija yra pagaminta ne Baltarusijos Respublikoje veikiančių elektros energijos gamintojų.

Metodikos projekte numatomos jos įsigaliojimo ir taikymo sąlygos:

1) Metodikos projektą suderina Baltijos šalių nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos; ir

2) pradeda veikti Astravo AE.

Taryba 2020 m. rugpjūčio 5 d. raštu Nr. R2-(RPS)-4361 kreipėsi į Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją ir Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją su prašymu pateikti išaiškinimą, kuris Astravo AE technologinio proceso etapas bus laikomas Astravo AE veiklos pradžia. Taryba gavo Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos 2020 m. rugpjūčio 6 d. raštą Nr. (11.41E-31)-22.1, kuriame nurodoma, kad „elektros energijos branduolinėje elektrinėje gamybos technologinių bandymų metu pradžia galėtų būti laikomas energetinis branduolinės elektrinės paleidimas, kai pradeda gaminti elektros energija ir pradėta ją tiekti į elektros tinklus“. Atitinkamai Energetikos ministerija 2020 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. (22.3-24E)3 nurodė, jog, manytina, kad numatytos priemonės, kuriomis turi būti užtikrinama, kad į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką nepatektų elektros energija iš Baltarusijos (įskaitant ir Lietuvos – Baltarusijos jungiamųjų linijų pralaidumų prekybai panaikinimą) turėtų būti aktyvuotos nuo elektros energijos gamybos veiklos pradžios Astravo branduolinėje elektrinėje, kai apie tai sužino Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatorius, gavęs tokią informaciją iš Baltarusijos perdavimo sistemos operatoriaus arba savarankiškai užfiksavęs veikiančių elektros energijos gamybos pajėgumų pokytį Baltarusijos elektros energetikos sistemoje.

AB „Litgrid“ taip pat viešai paskelbė⁴, kad gavo Baltarusijos elektros perdavimo sistemos operatoriaus „Belenergo“ raštą, kuriame nurodoma, kad Astravo AE elektros gamybos pradžia numatoma laikotarpiu nuo 2020 m. lapkričio 1 iki 10 d. AB „Litgrid“, taip pat yra paskelbęs skubų rinkos pranešimą dėl Astravo AE veiklos pradžios⁵.

Tarybos prašymu perdavimo sistemos operatorius AB „Litgrid“ pagal Metodikos projekte numatytus principus atliko fizinių ir komercinių srautų skaičiavimą, kuriame Baltarusijos elektros sistemos balansas po Astravo branduolinės elektrinės veiklos pradžios sudarytų vidutiniškai 580 MW, todėl tai galėtų sąlygoti šiuos Metodikoje nustatytų pralaidumų skaičiavimo principų ir formulių bei Baltijos šalių elektros sistemos pokyčių rezultatus:

1. Prekybai tarp Latvijos ir Rusijos išduodami pralaidumai sudarytų 814 MW ir didėtų 37 %, palyginti su 2019 m. faktiniu kontinentinės Rusijos (išskyrus Kaliningrado sritį, toliau – RU) ir Baltarusijos (toliau – BY) prekybai išnaudotu 594 MW (RU – 423 MW, BY – 171 MW) pralaidumu.

2. Į Latviją iš Rusijos importuota elektros energija sudarytų 7,1 TWh ir didėtų 37 %, palyginti su 2019 m. faktiniu RU ir BY importuotu elektros energijos kiekiu 5,2 TWh (RU – 3,7 TWh, BY – 1,5 TWh).

3. Taip pat ženkliai didėtų fiziniai elektros srautai BY–LT elektros perdavimo jungtimis, t. y. po Astravo AE paleidimo per Latvijos–Estijos ir RU perdavimo jungtis fiziškai patektų 28 % (2 TWh) elektros energijos, o per BY–LT perdavimo jungtis – 72 % (5,1 TWh). Palyginimui – 2019 m.

⁴ <https://www.litgrid.eu/index.php/naujienos/naujienos/litgrid-gavo-informacija-del-astravo-ae-starto-yra-pasirenges-stabdyti-importa-is-baltarusijos/31313>

⁵ <https://umm.nordpoolgroup.com/#/messages/68e506f0-09da-4b93-ab24-26f281ab555e/2>

faktiškai į Baltijos šalis fizinis elektros energijos srautas per Latvijos–Estijos ir RU jungtis sudarė 43 % (2,2 TWh), per BY–LT 57 % (3 TWh).

Taryba 2020 m. spalio 16 d. el. paštu (reg. Nr. R1-13903) gavo AB „Litgrid“ informaciją, kad tarp Baltijos perdavimo sistemų operatorių nėra sutartos bendros regioninės kilmės garantijų sertifikatu sistemoms, kadangi buvo pateiktos atskiros AB „Litgrid“ ir Latvijos perdavimo sistemos operatoriaus kilmės garantijų sistemos.

Atsižvelgdama į Elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 13 punkto reikalavimus, Taryba teikia viešajai konsultacijai Tarybos nutarimo „Dėl Tarptautinio pralaidumo skaičiavimo, skyrimo ir paskirstymo su Rusija sąlygų, nuostatų ir metodikos“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų projektų informacinėje sistemoje ir Tarybos interneto svetainėje www.vert.lt. Taryba, vadovaudamasi Viešojo konsultavimosi dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos teisės aktų projektų taisyklių, patvirtintų Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. O3-350 „Dėl Viešojo konsultavimosi dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos teisės aktų projektų taisyklių patvirtinimo“, 13 punktu, prašo pastabas ir pasiūlymus Nutarimo projektui pateikti iki **š. m. lapkričio 5 d.** paštu: Verkių g. 25C-1, Vilnius, LT-08223, faksu: (8 5) 2135270 arba elektroniniu paštu: info@vert.lt.

Informuojame, kad Taryba taip pat raštu pateiks pastabas Baltijos šalių perdavimo sistemų operatoriams dėl Metodikos projekto tobulinimo tam, kad būtų įgyvendintas Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymas.

Kontaktiniai asmenys – Tarybos Dujų ir Elektros departamento Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus patarėjas Paulius Blažys, el. p. paulius.blazys@vert.lt ir Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus patarėjas, laikinai vykdamas Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus vedėjo funkcijas, Ignas Kazakevičius, tel. 8 (620) 52493, el. p. ignas.kazakevicius@vert.lt.

Tarybos pirmininkė

Inga Žilienė

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
RAŠTO NR. ADRESATŲ SĄRAŠAS**

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija;
2. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija;
3. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba;
4. Lietuvos pramoninkų konfederacija;
5. AB „Litgrid“;
6. AB „Achema“;
7. AB „Lifosa“;
8. AB „Akmenės cementas“;
9. UAB „Ignitis“;
10. UAB „Ignitis Grupė“;
11. UAB „Imlitex“;
12. AB „INTER RAO Lietuva“;
13. UAB „Enefit“;
14. UAB „Elektrum Lietuva“;
15. UAB „Energijos kodas“;
16. UAB „Energridas“;
17. AXPO Nordic;
18. Eesti Energia AS;
19. UAB „ENERTY“;
20. AB „Ignitis gamyba“;
21. AB „Vilniaus šilumos tinklai“;
22. UAB „Scener“;
23. ČEZ, a. s.;
24. AJ POWER;
25. ALPIQ ENERGY SE;
26. A. En Slovensko s.r.o.;
27. SPECTRUM BALTIC, SIA;
28. UAB „AIVEKS“